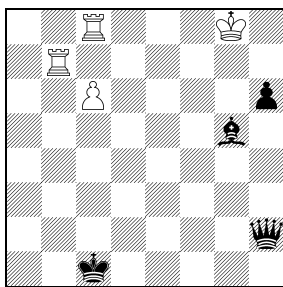

Miniaturky a desať-kameňovky

Štúdie miniaturky boli dlhú dobu veľmi populárne. Ich hegemonia bola narušená vznikom šesť-kameňových a teraz aj sedem-kameňových databáz. V prvom prípade sa zdvihla vlna odporu, kde určitá skupina skladateľov takúto tvorbu zavrholala a pre skladby tohto druhu požadovala osobitné hodnotenie v osobitných súťažiach. Iná, menej radikálna skupina skladateľov, požadovala k šesť-kameňovej pozícii pridať materiál a dopracovať štúdiu predohru. Avšak po vzniku aj sedem-kameňových databáz o rovnakom postupe aj v tomto prípade som zatiaľ nepočul. Legislatívne je tento problém „vyriešený“. Databázové štúdie sa považujú za originálne. Napriek tomu stále existujú rôzne skupiny skladateľov a rozhodcov, ktorí takýto vývoj neuznali a postupujú podľa starých, respektíve iných kritérií. Zmeny v kódexe kompozičného šachu je potrebné robiť veľmi uvážlivo a jasne. Spomínam si na zmenu, ktorá nás viacerých dosť prekvapila. „Ak sa zistí nekorrektnosť skladby a autor ju do troch rokov neopraví, môže jej ideu použiť iný autor a bude sa pokladať za originálnu“. A aký má účinok táto zmena? Asi len nepatrný. Ak sledujeme výsledky súťaží a komentáre rozhodcov, zdá sa, že túto zmenu akoby nečítali. Napriek tomu sú miniaturky stále populárne, ale v poslednej dobe sa postupne do popredia dostávajú aj desať-kameňové štúdie. Je to pochopiteľné, veď vývoj sa nedá zastaviť a na svoj databázový osud (aj keď nie hneď) čakajú teraz už osem-kameňovky.

Martin Minski
ChessStar 2014

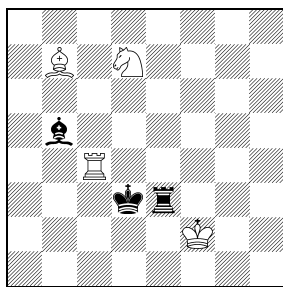
1. cena

54 biely remizuje 4+4

Steffen Slumstrup Nielsen
Pat a Mat 2014-2015

1. cena

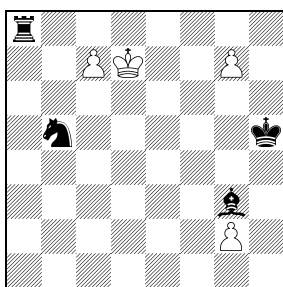

55 biely vyhrá 4+3

Peter Krug

UAPA (téma +-) 2015-2016

1. cena

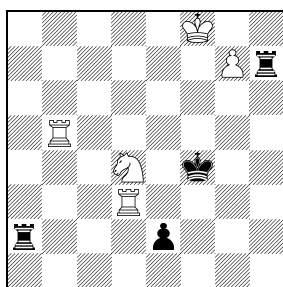

56 biely vyhrá 4+4

Alexander Žukov

UAPA (téma =) 2015-2016

1. cena

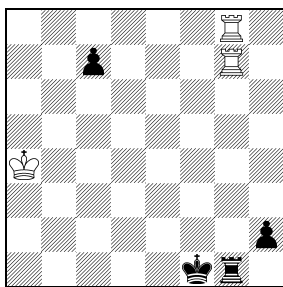

57 č. ťahá, biely remizuje 5+4

Pavel Arestov

Moskovský turnaj 2016

1. cena

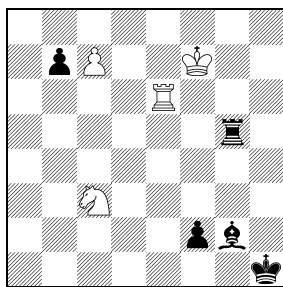

58 biely vyhrá 3+4

M. Gromov a O. Pervakov

Gravure 2016

1. cena

59 biely remizuje 4+5

2.Ve8! Dd5+ 3.Kf8; 1...De5 2.Vb1+! Kc2 3.Vb2+! Kc3 4.Vb3+ Kc4 5.Vb4+ Kc5 6.Vb5+ Kxb5 7.Vb8+; 1...Dc2 2.Ve8!; 1...Sf4 2.Vb1+? Kc2 3.Vb2+ Kxb2 4.Vb8+ Ka3 5.Va8+ vždy s remízou. 2.Vb1+! Známa replika s úmyslom získať tempo k uvoľneniu poľa pre premenu pešiaka, čo by vyšlo po 2...Kxb1 3.Vb8+. Bez šachu je manéver pomaly 2.Vb6?! Dg4! -+; 2.Vcb8?! Dg6+ 3.Kf8 Df6+ 4.Kg8 De6+ 5.Kg7 Sf6+ 6.Kxb6 Sd8+ 7.Kg7 Df6+ 8.Kh7 Df7+ 9.Kh6 Sxc7 -+ 2...Kc2 3.Vb2+ Kc3 4.Vb3+ Kc4 5.Vb6! Aj teraz je tento ťah správny. Nešlo pokračovať 5.Vb4+? Kc5! 6.Kg7 Dh2! -+. 5...Dg4 (5...Sf6 6.Vc6+! Kd5 7.Vd8+ =) 6.Vb4+! Kxb4 7.Vb8+ Kc3 8.c8D+ =. „Elegantná štúdia so zaujímavou hrou na oboch stranách“ (rozhodca D. Gurgenzidze).

55 1.Vb4 Zvodnosť 1.Vc5?! končí patom 1...Ve2+ 2.Kf3 (2.Kf1 Ve7 3.Je5+ Kd4+ 4.Vxb5 Vxe5 =) 2...Ve3+ 3.Kf4 Sxd7 4.Sa6+ Sb5! 5.Sxb5+ Kd2 6.Vd5+ Ke1 7.Kxe3 pat; alebo 1.Vc7?! Ve2+ 2.Kf3 Ve3+ 3.Kf4 Sxd7 4.Sa6+ Kd2 5.Vxd7+ Ke1 6.Kxe3 pat. 1...Ve2+ 2.Kf1 Ďalší pat vznikne po 2.Kf3?! Sxd7 3.Sa6+ Sb5! 4.Sxb5+ Kc3 5.Vc4+ Kd2 6.Vd4+ Ke1 7.Sxe2. 2...Ve7 3.Jc5+ Kc3+ 4.Vxb5 Kc4 (4...Vf7+ 5.Kg2 Kc4 6.Sa6 Vf5 7.Va5+ Kb4 8.Va4+ Kxc5 9.Va5+ Kb6 10.Vxf5 +). 5.Sa6 (5.Va5? Kb4 =) 5...Ve5 Zdanlivo je obrana čierneho úspešná, získa figúru. Jeho radosť bude, len krátkodobá – nasleduje 6.Jd3! (6.Jb7? Vxb5 7.Jd6+ Kc5 8.Jxb5 Kb6 =; 6.Je6? Vxb5 7.Jc7 Kc5 8.Jxb5 Kb6 =; 6.Va5+? Kb4 7.Vb5+ Kc4=) a po 6...Vxb5 7.Ke2! „Vzájomný zugzwang v neprospech čierneho. Riešiteľská lahôdka, v ktorej biely musí niekoľkokrát odmietnuť zisk veže“ (z komentára rozhodcu J. Poláška, u ktorého miniaturka na popularite neustratila nič. Zastáva názor, že nie je dôležité z čoho a ako štúdia vznikne ale dôležité je výsledok).

56 1.c8! Bráni ťahu 1...Va7+, čo by vyšlo po 1.c8D? Va7+! 2.Kc6 Vxg7 3.Dh3+ (3.Dh8+ Kg6) 3...Sh4 =. 1...Vxc8 Nepomáha 1...Va2 2.g8D Vd2+ 3.Ke6 Jc7+ 4.Kf7 Vf2+ 5.Kg7 Vxg2 6.Kh7 +- 2.Kxc8 Jd6+ 3.Kd7 Je4 4.Ke6! Ale nie 4.Ke7? Sh4+ 5.Kf8 Jf6 = 4...Jg5+ 5.Ke7! Nepozorné je 5.Kf6? pre 5...Se5+! 6.Kxe5 Jf7+ 7.Kf6 Jh6 =. 5...Sd6+ 6.Kd7! (6.Kxd6? Jf7+ 7.Ke7 Jh6 =) 6...Je4 7.Ke6 Jg5+ 8.Kf5 (8.Kd5? Jh7 9.Kxd6 Jf6 =) 8...Jf7 Čierny sa aktívne bráni, teraz biely kráľ obsadil pole f5 a k záverečnému úderu zapojí doposiaľ nehrajúceho pešiaka. 9.g4+! (9.g8D? Jh6+ =) 9...Kh4 (9...Kh6 10.g8D +-) 10.g5 +-.

57 1...Va8+! Veža musí odísť z minového poľa a2. Po 1...e1D 2.Je6+! (2.Vf5+? Ke4 3.Ve5+ Kxe5 4.Jf3+ Kf6! 5.Vd6+ Kf5 6.Je1 Va8+ 7.Kf7 Va7+ 8.Kf8 Vhxg7 -+) 2...Dxe6 3.Vb4+ Kf5 4.Vf3+ Kg6 5.Vg3+ Kh5 6.Vh3+! Dxh3 7.Vb5+ Df5+! 8.Vxf5+ Kh6 9.Vf6+ Kg5 10.g8D+ Kxf6 11.Dxa2 =. 2.Kf7 Va7+! (2...e1D 3.Je6+ =) 3.Kf8! e1D 4.Je6+! Aby rozohral veže. Dxe6 5.Vb4+ Kf5 (5...Kg5 6.g8D+ =) 6.Vf3+! Kg6 7.Vg3+ Kh5! Kráľ unikol do bezpečia, treba sa vzdať? Ešte nie, nasleduje skrytá obrana 8.Vh3+! (8.Vb5+? Kh4 -+) 8...Dxh3 9.Vb5+ A už je vidieť dôvod obete veže. Biely stále ťačuje a čierny kráľ nemiesa na g štépec. Na výsledku nič nemení 9...Df5+! 10.Vxf5+ Kh4 11.Vf4+! (11.Vf7? Va8+ 12.Ke7 Vg8 13.Kf6 Vh6+ 14.Kf5 Kh5 -+) 11...Kh5! (1...Kh3 12.Vf7) 12.Vf5+ Kh6 13.g8J+! Ešte sa dalo pomýliť 13.Vf6+? Kg5! 14.g8D+ Kxf6 -+ 13...Kg6 14.Vf6+ Kg5 15.Ve6! Vh8 16.Ve8 =. Napriek veľkej materiálnej prevahe prekážkou k výhre je vratké postavenie čierneho monarchu.

58 1.Vf8+! (1.Vf7+? Ke2! 2.Ve8+ Kd3! 3.Vd7+ Kc4/c3 =) 1...Ke2 2.Ve7+ Kd1! (2...Kd3 3.Vd8+ Kc3 4.Vxc7+ Kb2 5.Vd2+ +-) 3.Vd7+! Lákavé 3.Vd8+?! je iba logická zvodnosť, čo k výhre nestačí. 3...Kc1 4.Vxc7+ Kb1 5.Vb8+ (5.Vb7+ Kc2 6.Vc8+ Kd3 7.Vd7+ Ke4 8.Ve8+ Kf5 9.Vf7+ Kg6) 5...Ka1! 6.Vc3 (6.Va7? Vg7!) 6...Vg4+ 7.Ka5 Vg5+ 8.Ka6 Vg6+ 9.Ka7 Vg7+ =, lebo po 10.Ka8?? h1D+. 3...Kc1 (3...Ke2 4.Ve8+ Kf2 5.Vf7+ Kg2 6.Vg8+ Kh1 7.Vh8 Kg2 8.Vg7+ +-) 4.Vxc7+ Kb1 5.Vb7+! (5.Vb8+? Ka1!) 5...Ka1 6.Vf3! Hrozbe matu už čierny nezabrání. 6...Vg4+ 7.Ka5 h1D Po 7...Vg5+ biely vyhrá po 8.Ka6! Vg6+ 9.Ka7! alebo 8.Kb4! h1D 9.Va7+ Kb1 10.Vb3+ Kc2 11.Va2+ Kc1 12. Va1+ Kc2 13.Vxh1. 8.Va3 mat. Elegantná, logická a zrozumiteľná miniaturka.

59 1.Vh6+! Netrzeplivé 1.c8D? vedie ku katastrofe po 1...f1D+ 2.Vf6 Dd3! 3.Vh6+ Kg1 4.Kf6 Sh3! 5.Je2+ (5.Dxh3 Dd8+ 6.Kf7 Dc7+ 7.Kf8 Dg7+ 8.Ke8 De5+! 9.De6! Vg8+ 10.Ke7 Dc7+! 11.Kf6 Df4+ +-) 5...Kf2 6.Dxh3 Dd8+ 7.Kf7 Dg8+ 8.Ke7 Vg7+! 9.Kd6 Dd8+ 10.Kc5 Da5+ 11.Kc4 Da2+ 12.Kd4 Dd2+ +- 1...Sh3! (1...Kg1 2.Je2+ +-) 2.c8D Strelca brať nešlo 2.Vxh3+? Kg2 3.Vf3 Kxf3 4.c8D f1D 5.Dxb7+ Ke3+ +- 2...f1D+ 3.Vf6 Zábavná pozícia, obe dámy sú napadnuté. Čierny na ťahu hrá 3...Vg7+! s úmyslom odskočiť svojou dámu z napadnutia a získať dámu protivníka, čo sa mu aj podarí. (3...Dd3 4.Dxb7+ =; 3...Dg2 4.Dc4! Vg7+ 5.Kf8 =; 3...Dxf6 4.Kxf6 Sxc8 5.Kxg5 =) Biely obeť musí prijať 4.Kxg7 Dg1+! A je koniec? Nie, len je potrebné pokračovať veľmi presne. 5.Kh7!! Iné ústupky sa rovnajú kapitulácii. 5.Kf7?! Sxc8 6.Vh6+ Sh3! 7.Vxh3+ Kg2 8.Vg3+! Kxg3 9.Je2+ Kf2 10.Jxg1 b5! 11.Jh3+ Ke3 12.Jg5 b4! -+, lebo pole f7 blokuje vlastný kráľ, nevychádza 13.Jf7. Prečo je chybné aj 5.Kf8?! nám objasní záver štúdie. 5...Sxc8 6.Vh6+ Sh3! 7.Vxh3+ Kg2 8.Vg3+! Kxg3 9.Je2+ Kf2 10.Jxg1 b5! (Po 10...Kxg1 11.Kg6! a biely kráľ je vo štvorci pešiaka včas nedostal. 11.Jh3+ Ke3 12.Jg5 b4 13.Jf7! b3 14.Jd6 (14.Je5? Kd4! -+) 14...Kd3 15.Jb5 b2 16.Ja3 =. Adrenalinová štúdia s obetami na oboch stranách. Hoci záver je už známy, tu je predstavený po peknej predohre a okrášlený dvomi tematickými zvodnosťami.

Podrobnejšie analýzy nájdete v sekcii štúdie na našom webe www.sach.cz.

Michal Hlinka, hlinkamichal55@gmail.com